

IX. PHẨM KHEN NGỢI

Bấy giờ, cụ thọ Thiện Hiện liền bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa này chỉ có danh tự. Danh tự như vậy cũng bất khả đắc, chỉ dựa vào lời nói vay mượn thiết lập mà có. Thế nên Bát-nhã ba-la-mật-đa cũng vô sở hữu, thật bất khả đắc được danh tự Bát-nhã ba-la-mật-đa. Hai pháp này triển chuyển tương tự, đồng không có sở hữu, đều bất khả đắc. Do vì đâu Phật nói, khi Từ Thị Bồ-tát chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề thì lấy danh hiệu này? Cũng ở chỗ này tuyên thuyết Bát-nhã ba-la-mật-đa?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Từ Thị Bồ-tát sẽ chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, khi ấy chẳng chứng sắc Không; chẳng chứng thọ, tưởng, hành, thức Không. Không chứng sắc trói buộc; không chứng thọ, tưởng, hành, thức trói buộc. Không chứng sắc cởi mở; không chứng thọ, tưởng, hành, thức mở, tức lấy các tướng hành như vậy. Từ Thị Bồ-tát sẽ chứng quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề liền lấy tên này, cũng ở tại đây thuyết giảng Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa rất thanh tịnh?

Phật dạy:

- Nay Thiện Hiện! Vì sắc thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì thọ, tưởng, hành, thức thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì hư không thanh tịnh nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì sắc không ô nhiễm nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì thọ, tưởng, hành, thức không ô nhiễm nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì hư không không ô nhiễm nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Vì tất cả pháp có nhiễm và không nhiễm đều bất khả đắc, nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa rất thanh tịnh.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Nếu các thiện nam tử, thiện nữ v.v... chỉ nghe danh hiệu công đức của Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa này còn được lợi ích hoàn hảo rộng lớn, hưởng gì thọ trì, đọc tụng, tu tập, biên chép, thuyết giảng, truyền bá rộng rãi. Các thiện nam tử, thiện nữ v.v... này không chết bất ngờ, cũng không bệnh đột ngột và bị các tai họa, thường được vô lượng trăm ngàn thiên thần cung kính vây quanh đi theo hộ trì. Vào ngày mùng tám, ngày thứ mười bốn, ngày thứ mười lăm của tháng có trăng và tháng không có trăng, nếu các thiện nam tử, thiện nữ v.v... dù bất cứ chỗ nào cũng đọc tụng, thuyết giảng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, thì sẽ được vô biên công đức lợi ích, thù thắng.

Phật dạy:

- Này Thiện Hiện! Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như lời ông nói. Các thiện nam tử, thiện nữ v.v... này đọc tụng, thuyết giảng Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa, nên có vô lượng thiên thần thường đến cung kính vây quanh hộ trì. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là ngọc báu vô thượng của các trời, người, A-tu-la v.v.... Do nhân duyên đây, nên các thiện nam tử, thiện nữ v.v... này sẽ được vô biên công đức và lợi ích.

Lại nữa, này Thiện Hiện! Khi lắng nghe thọ trì, đọc tụng, biên chép, cúng dường, tu học, thuyết giảng v.v... Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa có nhiều tà ma làm cản trở. Vì sao? Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là ngọc báu lớn đối với các oán thù và trộm cướp. Thí như ở thế gian có ngọc quý báu, dù ở chỗ nào cũng nhiều oán thù trộm cướp.

Thiện Hiện nên biết! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là của báu vô thượng, thường làm cho thế gian lợi ích an vui.

Lại nữa, này Thiện Hiện! Đối với tất cả pháp, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không sanh, không diệt, không thành, không hoại, không hướng tới, không quay lại, không kéo theo, không đuổi đi, không lấy, không bỏ, không dơ, không sạch, không tăng, không giảm, không gần, không xa. Vì sao? Vì tất cả pháp hoàn toàn không có sở hữu và đều bất khả đắc.

Thiện Hiện nên biết! Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không có sự chướng đắc đối với tất cả pháp nên không thể ô nhiễm, không bị ô nhiễm. Vì sao? Vì không có pháp không thể nhiễm ô không có pháp.

Thiện Hiện nên biết! Vì sắc không nhiễm ô nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng không nhiễm ô. Thọ, tưởng, hành, thức không nhiễm ô, nên Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa cũng không nhiễm ô. Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không nhiễm ô nên các pháp, sắc v.v... cũng

không nhiễm ô. Nếu đối với như vậy mà không có sự phân biệt tức là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Thiện Hiện nên biết! Vì Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không có sự phân biệt nên đối với tất cả pháp không lấy, không bỏ, không nói, không dạy, không kéo theo, không đuổi đi.

Khi ấy, có vô lượng trăm ngàn Thiên tử ở giữa hư không vui mừng hớn hở, đồng thanh xưng:

- Hôm nay, ở châu Thiệm-bộ này, chúng con được thấy Phật chuyển pháp luân vi diệu lần thứ hai.

Bấy giờ, Thế Tôn bảo Thiện Hiện:

- Xe pháp này chẳng phải chuyển lần thứ nhất, cũng chẳng phải chuyển lần thứ hai. Vì sao? Vì đối với tất cả pháp, Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chẳng phải bị lưu chuyển và chẳng phải bị hoàn diệt nên xuất hiện ở thế gian. Chỉ vì pháp vô tính tự tính Không nên xuất hiện ở thế gian. Nếu Đại Bồ-tát biết được như vậy, không bị phân biệt là hành Bát-nhã ba-la-mật-đa.

Cụ thọ Thiện Hiện bạch Phật:

- Bạch Thế Tôn! Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa là Ba-la-mật-đa rộng lớn, vì hiểu rõ tự tánh của các pháp là Không. Tuy hiểu rõ tự tánh của các pháp đều là Không, nhưng các Đại Bồ-tát dựa vào Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa không ràng buộc, không đắm trước vào các pháp để chứng đắc quả vị Vô thượng Chánh đẳng Bồ-đề, chuyển pháp luân vi diệu, độ thoát các hữu tình.

Tuy chứng Bồ-đề nhưng không thấy sự chứng đắc, vì chứng hay chẳng chứng pháp đều bất khả đắc. Dù chuyển xe pháp mà không thấy gì để chuyển, vì pháp lưu chuyển hay hoàn diệt đều bất khả đắc. Mặc dù cứu độ hữu tình mà không thấy có gì được độ, vì pháp thấy hay không thấy đều bất khả đắc.

Bạch Thế Tôn! Trong giáo pháp thâm sâu của đại Bát-nhã ba-la-mật-đa này việc chuyển xe pháp hoàn toàn bất khả đắc. Vì sao? Vì trong ấy không có pháp để hiện rõ, không có pháp để chỉ bày, không có pháp để chứng đắc, không có pháp lưu chuyển, không có pháp hoàn diệt. Vì sao? Vì tất cả pháp rốt ráo không sanh, cũng không diệt. Vì không sanh diệt nên không lưu chuyển, không hoàn diệt.

Bấy giờ, Thế Tôn bảo Thiện Hiện:

- Đúng vậy! Đúng vậy! Vì sao? Vì chẳng phải trong pháp không, vô tướng, vô nguyện có thể có pháp lưu chuyển và pháp hoàn diệt, vì tánh của pháp lưu chuyển và hoàn diệt bất khả đắc. Nếu thường tuyên thuyết, khai thị như vậy thì gọi là sự thuyết giảng Bát-

nhã ba-la-mật-đa hoàn toàn thanh tịnh. Trong đây hoàn toàn không có người nói, người nhận, pháp được nói và pháp lãnh thọ. Đã không có người nói, người nhận và người có thể chứng được các pháp cũng bất khả đắc. Vì không có người chứng, cũng không có người chứng đắc Niết-bàn, cũng không có người thuyết pháp làm phước điền. Vì phước điền không có nên tánh phước điền cũng không có. Sự biểu thị danh ngôn đều bất khả đắc, nên gọi là Ba-la-mật-đa rộng lớn.

Bấy giờ, Thiện Hiện bạch Phật:

- Bát-nhã ba-la-mật-đa sâu xa chính là Ba-la-mật-đa vô biên, vì như hư không không bờ bến.

Đây là Ba-la-mật-đa không gì sánh bằng vì tất cả pháp đều bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa viễn ly vì rốt ráo Không.

Đây là Ba-la-mật-đa khó chinh phục, vì tánh tướng của các pháp bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa không để dấu vết vì không qua không lại, không hình thể.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tánh vì không qua không lại.

Đây là Ba-la-mật-đa vô hành, vì tất cả pháp không thể chuyển động.

Đây là Ba-la-mật-đa vô đoạt, vì tất cả pháp không thể giữ lấy.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tận cùng với pháp vô tận tương ưng.

Đây là Ba-la-mật-đa vô sanh, vì tất cả pháp không thể sanh.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tác, vì các tác giả đều bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tri, vì không có sự biết đối với tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô kiến, vì không có sự thấy đối với tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô chuyển, vì những kẻ sống chết đều bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa vô hoại, vì khoảng trước, sau và giữa đều bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa như huyễn, vì các pháp không sanh, không biểu thị được.

Đây là Ba-la-mật-đa như mộng, vì tánh các ý thức bình đẳng.

Đây là Ba-la-mật-đa không tạp nhiễm, vì tham, sân, si không tự tánh.

Đây là Ba-la-mật-đa vô sở đắc, vì chỗ nương tựa bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa không hý luận, vì tất cả pháp vượt khỏi sự nghĩ bàn.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tư lự, vì tất cả pháp không dao động.

Đây là Ba-la-mật-đa không chuyển động, vì trụ vào pháp giới.

Đây là Ba-la-mật-đa lìa nhiễm, vì tất cả pháp chẳng hư vọng.

Đây là Ba-la-mật-đa vô đẳng khởi, vì tất cả pháp không có sự phân biệt.

Đây là Ba-la-mật-đa tịch tĩnh, vì tất cả pháp tướng đều bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa không làm lỗi, vì tu các công đức để đến bờ kia.

Đây là Ba-la-mật-đa không hữu tình, vì chứng thực tế.

Đây là Ba-la-mật-đa vô đoạn, vì tất cả pháp vô đẳng khởi.

Đây là Ba-la-mật-đa như thật, vì không phân biệt.

Đây là Ba-la-mật-đa nhị biên, vì không chấp trước tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa không tạp hoại, vì tất cả pháp chẳng hòa hợp.

Đây là Ba-la-mật-đa không chấp thủ, vì vượt qua địa vị Thanh văn, Độc giác.

Đây là Ba-la-mật-đa không tầm tứ, vì đạt đến tánh bình đẳng của pháp tầm tứ.

Đây là Ba-la-mật-đa vô lượng, vì vô lượng pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô khởi, vì lìa ngã pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa không phân biệt, vì tánh các sự phân biệt bình đẳng.

Đây là Ba-la-mật-đa bất khả đắc, vì đạt đến tánh chơn thật của tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô trước, vì không chấp trước tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa không nương tựa, vì không chỗ nương tựa.

Đây là Ba-la-mật-đa chẳng sanh, vì tất cả pháp đều không sanh.

Đây là Ba-la-mật-đa vô thường, vì tất cả pháp thường không có tánh.

Đây là Ba-la-mật-đa khổ, vì làm bức bách tánh bình đẳng.

Đây là Ba-la-mật-đa vô ngã, vì đối với tất cả pháp không có sự chấp trước.

Đây là Ba-la-mật-đa không, vì tất cả pháp bất khả đắc.

Đây là Ba-la-mật-đa vô tướng, vì lìa các tướng của tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô nguyện, vì không sự thành tựu.

Đây là Ba-la-mật-đa sức lực, vì không chịu khuất phục tất cả pháp.

Đây là Ba-la-mật-đa vô lượng Phật pháp, vì quá số lượng.

Đây là Ba-la-mật-đa vô bố úy, vì nơi tâm rốt ráo không có sự sợ hãi.

Đây vì Ba-la-mật-đa chơn như, vì tánh của tất cả pháp này không có biến đổi

Đây là Ba-la-mật-đa tự nhiên, vì tất cả pháp không có tự tánh.

Đây là Ba-la-mật-đa trí nhất thiết trí, vì biết tất cả pháp không tự tánh.

Phật dạy:

- Đúng vậy! Đúng vậy! Đúng như lời ông nói.